

5-Yetişkinin beden dilinin, konuşulanların içeriğinden ve kullanılan dilden daha önemli olduğu unutulmamalıdır.

6-Sözel bilgi verilirken önceden hazırlanmış düşüncesi yaratılmamalı, anne baba ne anlatacağı hakkında önceden konuşarak ortak tutum birliği yapmalıdır.

7-Gebelik ve doğumla ilgili bilgilendirmede acılar ve sıkıntılar değil anne olmanın güzelliği anlatılmalıdır.

8-Cinsel eğitimin doğal bir süreç olduğunu, cinsel eğitim vermenin önemi ve gerekliliğini önce anne-baba olarak siz anlamalısınız.

9-Çocukların cinsel gelişimine, cinselliği keşfetmesine ve cinselliğe ilişkin ilgisine, merakına karşı bilgilendirici, aydınlatıcı, hoşgörülü, tutarlı bir tutum ve anlayış göstermelisiniz.

10-Çocukların cinsellik ile ilgili sorularını yok saymamalı, susarak karşılamamalı, baskılayıcı, yasaklayıcı, cezalandırıcı bir tutum sergilememeli, ayıp ve utanılacak bir konu olarak görmemelisiniz.

11-Çocukların cinselliğe ilişkin ilgi ve merakı sonucunda sorduğu sorulara kaçamak, geçiştiren, gerçekçi olmayan ve uzun, ayrıntılı yanıtlar vermemelisiniz.

12-Çocuğun sorularına onların gelişim düzeylerine uygun, anlayabilecekleri kadar sade, basit, öz, tutarlı, gerçekçi, kararlı yanıtlar ve açıklamalar verilmeye çalışmalısınız.

13-Cinsel konulara ilişkin çocuğun ilgisini, merakını ve sorularını beklemeksizin çocuğa açıklamalar yapmamalısınız.

14-Çocuğun merakını engelleyici, alay edici, önemsemeyen, heyecanlanan, çekinen, kaygılanan ses tonu, farklılaşan bir davranış göstermemelisiniz.

15-Çocuğa çok sıkı ve dar giysiler giydirerek ve cinsel organlarına dokunarak uyarılmalarına sebep olmamalısınız.

16-Kendi cinsiyetine ilişkin kimliğini kazanmaya yönelik davranışlarına engel olmamalısınız. (Kız çocuğunun makyaj malzemeleri ile oynama, topuklu ayakkabılar giyme,

4

toka ve bilezik takma, etek giyme gibi davranışlarını, erkek çocuğunun tıraş malzemeleri ile oynama, kravat takma gibi)

17-Çocuğun cinsel merakını ve ilgisini çeken konularda bilgilendirmekten kaçınarak çocuğun dış dünyada ne gibi bilgilerle ve tehlikelerle karşılaşabileceğini dikkate almaksızın çocuğu kendi haline bırakmamalısınız.

18-Çocukların oyunlar yoluyla cinsiyet farklılıklarını anlamalarına izin vermeli, çocuğun kendi cinsiyetine özgü rolleri kazanmasına teşvik etmelisiniz.

19-Çocukların cinselliğe ilişkin merakını gidermek için çocuğun yanında çıplak dolaşmak, beraber banyo yapmak ve aynı odada yatmak gibi davranışlar uygun olmayıp, çocuğun erken uyarılmasına ve aklının karışmasına yol açabilir. Bu nedenle çocuktan hiçbir şeyin gizlenmemesi gerektiği biçiminde bir cinsel eğitim anlayışını benimsememelisiniz.

20-Çocukların cinsellik üzerinde odaklanmasını, yoğunlaşmasını ortadan kaldırmak için onlar çeşitli eğitici, geliştirici oyunlara, sosyo-kültürel ve sportif etkinliklere yönlendirilmeli, katılımlarını sağlamalısınız.

CİNSEL GELİŞİMLE İLGİLİ BİLGİYİ KİM VERMELİDİR?

Çocuk hangi ebeveyn soru yöneltiyorsa cevabı o ebeveyn vermelidir. Geleneksel toplumlarda kız çocuğuna annenin, erkek çocuğuna ise babanın bilgi vermesi daha sık görülmektedir. Her yaşta insanın rahatlıkla erişebileceği yaygın iletişim araçlarının çok fazla kullanıldığı günümüzde, çocuklarımızı dış etkilerden ayrı tutmamız pek mümkün değildir. Televizyon, radyo, gazete ve dergi gibi görsel ve yazınsal medyaya ve internetle iç içe olan çocuklar, yaşlarına uygun olmayan programlara ve televizyon dizilerine maruz kalmakta, bu durum da onların cinsel meraklarını erken yaşlara çekmekte dahası bu merakı arttırmaktadır. Bu nedenle çocuklarımızı bu konuda takip ederek onlara fark ettirmeden kontrol etmek önemlidir. Bunun yanı sıra çocuklara yaşlarına uygun sağlık kitapları ve çeşitli hikaye kitapları okuyarak biyolojik cinsiyet farklılıklarını anlamalarına yardımcı olabiliriz.

5

“ÇOCUKLARDA CİNSEL EĞİTİM”

ISPARTA ÖZEL EĞİTİM ORTAOKULU
MESLEK OKULU
EĞİTİM UYGULAMA OKULU I.KADEME
REHBERLİK SERVİSİ

ÇOCUKLARDA CİNSEL GELİŞİM VE EĞİTİM

Çocuk gelişimi, birbirleriyle paralel gelişen bedensel, ruhsal, sosyal, zihinsel ve cinsel gelişim boyutlarıyla bir bütündür. Bu gelişim alanları içinde, cinsel eğitim dışındaki diğer boyutlar ve yapılması gerekenler belli iken cinsel eğitim göz ardı edilip yok sayılabilen ve yeterince ele alınmamış bir alandır. Cinsel eğitim, pek çok disiplinleri içine alan çok yönlü ve dikkatli olmayı gerektiren oldukça zor bir eğittir. Bu nedenle, bireyin gelişim basamaklarına göre dikkatle yerinde ve zamanında yapılması gerekir.

Genel anlamda **cinsel eğitim**; çocukların bedensel, duygusal, sosyal, zihinsel ve cinsel gelişimlerini takip etmek, kız ve erkek rollerini kabul etmesine, kendi cinsinin özellikleri ve karşı cinsin özellikleri ile bir bütün içinde yaşamasına yardımcı olmak amacıyla verilen bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarıdır.

Çocukların cinsel konulara olan ilgisi, üç yaşlarından başlayarak 5-6 yaşlarına kadar artarak devam eder ve oldukça güçlü bir meraka dönüşür. Bir çocuğun doğması, hayvanların yavrulamaları, filmler, resimler, yetişkinlerin ve kendi arkadaşlarının konuşmaları, karşı cinsin kendinden farklı olduğunu görmesi ve doğal olarak çocukta var olan cinsel güdü ile çocuğun cinsel organlarına karşı ilgisinin artması, cinsel organları ile ilgilenerek doyum sağlaması ve benzer yaşantılar çocuğun cinsel konulara olan ilgisini ve merakını artırmaktadır.

Cinsel eğitim doğumdan başlayan ergenlik dönemini de içine alan uzunca bir süreçtir. Çocuklukta başlayan cinsellik kavramı, ergenlik dönemi ile birlikte son şeklini alır. Ergenlik döneminden sonra çocuğun cinsel özellikleri kolay kolay değişmez. Bu nedenle çocukluktan itibaren sağlam temelleri oluşturmak çok önemlidir.

Cinsel eğitimin doğal bir süreç olduğu, cinsel eğitim vermenin önemi ve gerekliliği önce biz yetişkinler tarafından kabul edilmelidir. Ailenin cinsel eğitim konusunda gösterdiği duyarlılık çocukların cinsel gelişiminde olumlu etkiler yapmaktadır.

ÇOCUĞUNUZUN SORULARI KARŞISINDA YAPILMASI GEREKENLER

Cinsel eğitin ne çok erken, ne de çok geç olmalıdır. Çocuğun gelişim düzeyine uymayan bilgi güçlük yaratır. Çocuğa istediği anda basit, kısa, gerçek, endişesiz cevap verilmelidir. Anne-babalar çocukların cinsel organlarıyla ilgilenmesinden kaygı duyar. Bu çocuğun normal gelişiminin bir parçasıdır ve kaygı duyulmamalıdır

- Altı aylıktan itibaren bir bebek cinsel organları ile ilgilenir. Bu cinsel gelişiminin ilk aşamasıdır.
- 2-3 yaşlarında kız veya erkek olduklarını fark eder.
- 4-5 yaşlarında kız veya erkekler arasındaki farklılıkları anlayabilirler.
- 6 yaşından itibaren kız çocuk "kız", erkek çocuk ise "erkek" olarak kalacağını anlar.

ÇOCUĞUNUZUN SORULARI KARŞISINDA YAPILAN TİPİK YANLIŞLIKLAR

1-"Susmak" çocuğa cevap vermemektir. Çocuklar sorularına cevap verilmeyince bu alanda bir sır, bir gizlilik yada ayıp bir şeyler olduğunu sezerler, merakları iyice artar ve genellikle de bunu anlamaya, bulmaya çalışırlar.

2-"Ayıp, büyüyünce öğrenirsin" gibi tepki ile "çocuğu azarlayıp, susturmak" yada hiç anlayamayacağı kadar karışık cevaplar vermek yanlıştır. Bu durumda çocuk hem doğru bilgi edinememekte hem de yanlıştır bir şey yaptığını sanıp kendisini suçlamaktadır.

3-Çocuklara gerçeklere uymayan "yanlıştır bilgiler" vermekte yanlıştır. Örneğin: Çocukların bir bebeğin nasıl oluştuğunu, kendilerinin "nereden geldikleri" sorusuna anne-babaların "ebe, anne, leylekler tarafından getirildiği, hastanelerden alındığı yada cami kapılarında bulunduğu gibi" cevaplar vermeleri yanlıştır. Böyle bir soruyu, "**Babada tohum hücreleri vardır, annede de yumurta hücreleri vardır. Tohum hücreleri yumurta hücreleriyle birleşir. Bu şekilde çocuk oluşur**" diye yanıtlamak çoğunlukla yeterlidir.

CİNSEL EĞİTİM AİLEDE BAŞLAR

Çocuğun doğduğu andan itibaren en değerli oyuncuğu kendi bedenidir. Bir yaş dolaylarında çocuk bedeninin farklı kısımlarını keşfeder, kendini aynada seyrederek, farklı organlarıyla oynar. İki-üç yaş dolaylarında da, çocuk giyindirilip soyundurulurken annesinin elinden kurtulur, giyinmeyi reddeder, ortalıkta çıplak doluşır, göbeğini eller, cinsel organı ile oynar. Kendi bedenini keşfettiği bu sırada, annenin göğsüne dokunmaktan hoşlandığı, karşı cinsten bir çocukla karşılaştığında onun cinsel organını hayretle izlediği görülür. İşte bu yaşlarda çocuk kendi cinsiyetine ve karşı cinsle ilgi duymaya başlar. Yine bu yaş düzeyinde gerçekleşen tuvalet eğitimi de ilgiyi cinsel organlara yöneltir. Üç-dört yaşlarında oynadığı "evcilik", "anne babacılık" ve "doktorculuk" oyunlarıyla da kız erkek farklılığını iyice kavrar, anne veya babası ile özdeşim kurarak cinsiyet-cinsellikle ilgili sorular sormaya başlar. Her ebeveynin aklına "Çocuklarımızı cinsel hayat konusunda aydınlatmamız gerekli mi?" sorusu takılmaktadır. Eğer çocuk, doğum, cinsiyet farkı, anne ve babanın rolü gibi konuları aileden öğrenemezse cevabı başka kaynaklardan aramaya başlayacaktır.

ÇOCUĞU BİLGİLENDİRMEDE ANNE BABALARA ÖNERİLER

Ne Zaman Bilgi Vermeliyiz?

Çocukta talep geldiği zaman veya ana babanın gereksinim duyulduğunu hissettiği zaman, bilgi vermek için en uygun zamandır.

Nasıl ve Ne Gibi Bilgiler Vermeliyiz?

- 1-Çocuğun gelişim dönemine uygun bilgilendirme yapılır.
- 2-Çocukların cinsel gelişimine, cinselliği keşfetmesine ve cinselliğe ilişkin ilgisine, merakına karşı bilgilendirici, aydınlatıcı, hoşgörülü, tutarlı bir tutum ve anlayış sergilenir.
- 3-Çocukların cinsellikle ilgili sorularını yok saymamalı, susarak karşılamamalı, baskılayıcı, yasaklayıcı, cezalandırıcı bir tutum sergilenmemeli, ayıp ve utanılacak bir konu olarak görülmemelidir.

4-Cinsellikle ilgili sorulara **kısa, gerçek ve net** cevaplar verilir.